

บทที่ ๕

ฐานะทางเศรษฐกิจของชาวประมง

ในบทนี้จะได้อธิบายถึงฐานะทางเศรษฐกิจโดยทั่ว ๆ ไป ภาวะการตลาดและช่องทางในการจำหน่าย ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของชาวประมง ซึ่งแยกพิจารณา ได้ดังนี้ .-

ฐานะทางเศรษฐกิจโดยทั่ว ๆ ไป

ฐานะทางเศรษฐกิจโดยทั่ว ๆ ไป ของชาวประมงในเขตมหาชัย อ.เมือง จ.สมุทรสาคร ส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับปานกลาง คือ พอมีพอกินไม่เคอะครอน ชาวประมงบางคนก็อยู่ในฐานะที่ร่ำรวยมาก เป็นเจ้าของเรือประมงขนาดใหญ่ ๆ หลายลำ ออกทะเลแต่ละครั้งได้รายได้เป็นเงินแสนก็มี และในขณะเดียวกันก็มีชาวประมงอีกเป็นจำนวนมากมีเงินน้อยที่ต้องเลิกกิจการไปเพราะขาดทุน

ลักษณะการครองชีพของชาวประมงโดยทั่วไปค่อนข้างจะพุ่มเฟือยมากกว่าอาชีพอื่น ๆ อาจเป็นเพราะว่าชาวประมงต้องทำงานหนัก ตากแดด ตากฝน และตากลม ต้องนอนในทะเลเป็นเวลาหลาย ๆ วัน และเป็นอาชีพที่ทำมาหากินได้คล่อง มีเงินหมุนเวียนในมือมาก จึงสามารถใช้จ่ายเงินได้อย่างคล่องมือ การครองชีพจึงค่อนข้างจะพุ่มเฟือยและมักจะติดเป็นนิสัย นอกจากนี้ชาวประมงส่วนมากยังสามารถจะเบิกเงินเกินบัญชีจากธนาคารพาณิชย์ซึ่งมีอยู่หลายแห่งด้วยกันในสมุทรสาครได้ด้วย ทั้งนี้ ชาวประมงมีเงินมาหมุนเวียนในธนาคารพาณิชย์อยู่ตลอดเวลา และเป็นจำนวนเงินมาก แม้แต่บางครั้งเมื่อเกิดการขาดทุน ชาวประมงก็สามารถเบิกเงินเกินบัญชีออกมาหมุนเวียนใช้ก่อนได้ แต่ก็ไม่ได้ทำให้ชาวประมงลดการใช้จ่ายลง ชาวประมงก็ยังคงกินดีอยู่ดี ไม่คอยเคอะครอน เพราะเดี๋ยวก็จับปลาขายได้อีก ซ่อนี่สังเกตได้แม้กระทั่งลูกเรือธรรมดา ซึ่งไม่ใช่เจ้าของเรือก็ตาม ยังคงใช้จ่ายเงินได้อย่างคล่องมือ

ในด้านการจัดหาเงินทุนของชาวประมงนั้น โดยปกติถ้าเป็นการลงทุนในการต่อเรือ ซึ่งต้องใช้เงินทุนเป็นจำนวนมากนั้น ชาวประมงก็มักจะกู้จากธนาคารพาณิชย์

โดยเอาเรือลำที่ก่อนนั้นเป็นประกัน และเสียดอกเบี้ยในอัตรา ๑๕ % ต่อปี สำหรับเงินลงทุนเป็นจำนวนไม่มากมายเกินไปนัก เช่น เงินทุนที่นำมาลงทุนในการซื้อเครื่องมืออวนและเครื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการทำประมงก็มักจะมีมาจากนายทุนคนกลาง ซึ่งเรียกกันว่าเจ้าของแพปลา ซึ่งปัจจุบันในเขตมหาชัยมีอยู่ประมาณ ๑๕ ราย และจะยึดถือปฏิบัติกันเป็นประเพณีว่า เมื่อชาวประมงคนใดนำเงินจากเจ้าของแพปลา รายใดไปแล้ว เมื่อจับสัตว์น้ำมาได้จะต้องนำมาขายให้แก่เจ้าของแพปลาคนนั้น โดยเสียดำธรรมเนียมหรือที่ชาวประมงเรียกกันว่า "คานหยง" ๕ % ของราคาสัตว์น้ำที่จับได้ และอาจจะบวกอีก ๑ % เป็นคาลังและคาลัวใส่ปลาสำหรับชาวประมงที่ไม่มีคาลังและคาลัวใส่ปลาเป็นของตนเอง ทองไขของเจ้าของแพปลา

เจ้าของแพปลานั้นจะทำหน้าที่เป็นคนกลางรับซื้อปลาจากชาวประมง และนำมาขายต่อให้พ่อค้าแม่ค้าอีกทีหนึ่ง เจ้าของแพปลานอกจากจะทำหน้าที่เป็นนายทุนให้แก่ชาวประมงแล้ว บางคนยังเปิดร้านจำหน่ายพวกเครื่องอุปโภคบริโภคต่าง ๆ ขายให้แก่ชาวประมงในราคาที่สูงกว่าท้องตลาดเล็กน้อย เช่น ข้าวสาร กะปิ น้ำปลา น้ำมัน และเครื่องอาหารลี้ยงอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งชาวประมงอาจจะมาซื้อเป็นเงินเชื่อได้ และบางครั้งเมื่อชาวประมงเกิดขาดแคลนเงินสดหมุนเวียน ก็อาจจะมายืมจากเจ้าของแพปลาก่อนได้ การกู้ยืมเงินจากเจ้าของแพปลานั้น ไม่มีอะไรเป็นหลักประกัน แต่อาศัยความรู้จักกันเป็นนอัยางดี และชาวประมงเป็นคนซื่อสัตย์ ไม่เคยโกง เมื่อเงินไปก็จะนำเงินมาชดเชยให้เมื่อใดก็ตามที่มีเงินพอ และสัตว์น้ำที่จับมาได้ก็จะให้เจ้าของแพปลาที่เป็นนายทุนของตนรับซื้อไปและจัดการขายให้อีกทอดหนึ่งเป็นประเพณีไม่มีการไปขายให้แกบุคคลอื่น ทั้งนี้ จึงนับว่าเจ้าของแพปลาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ และเป็นผู้มีอิทธิพลมากสำหรับชาวประมง

อาชีพการประมงนั้นเป็นอาชีพที่เอาแน่นอนอะไรไม่ค่อยได้ ชาวประมงมักจะกล่าวกันว่าขึ้นอยู่กับดวงหรือโชคชะตาราตีของเจ้าของเรือแต่ละคน เจ้าของเรือหลายคนต้องประสบกับการขาดทุน และต้องขายเรือของตนไปก็มาก ในขณะที่เจ้าของเรือบางคนร่ำรวยขึ้นเรื่อย ๆ โดยปกติเจ้าของเรือมักจะคุมเรือเอง และถ้าสามารถเป็นไทเรือได้เองยิ่งดี ทั้งนี้ เพราะเมื่อออกทะเลแล้ว เจ้าของเรือจะคุมได้ทั้งหมด

ไม่ว่าจะเป็นการตีอวนจับปลาหรือตลอดจนค่าใส่หุ่ยต่าง ๆ ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ทั้งหมดมีอะไรบางอย่างก็สามารถที่จะทราบและควบคุมได้ ไม่มีการรั่วไหล จะไปจับสัตว์น้ำแถวไหน จะกววนกี่ครั้ง ฯลฯ เจ้าของเรือคุมได้หมด ดังนั้น เจ้าของเรือที่คุมเรือเองเช่นนี้โดยมากมักจะรำรวยขึ้น ตรงกันข้ามกับเจ้าของเรือที่ไม่ได้ออกไปคุมเรือเอง ไข่แตกจางทำหน้าที่ทุกอย่าง ก็มักจะเกิดการรั่วไหลมาก บางครั้งลูกจางก็แอบเอาสัตว์น้ำที่จับได้บางส่วนออกขายเอาเงินมาแบ่งกันเสียก่อนที่เรือจะเขาคา ส่วนค่าใส่หุ่ยต่าง ๆ บนเรือก็จะสูงมาก เช่น สัตว์น้ำที่จับได้เจ้าของไม่ทราบว่ามีอะไรขาย บางทีไคกุงตัวโต ๆ ราคาแพง ๆ หรือปลาบางชนิดที่มีราคาแพงและหายาก ลูกจางก็อาจจะเอามาทำอาหารเสียก็มี บางครั้งก็เกิดการรั่วไหลมากเช่น เมื่อเรือไปเค็มน้ำมัน น้ำแข็ง ลูกจางก็อาจจะไม่ซื้อหุ่ยได้ ซึ่งเจ้าของเรือที่ไม่ได้ออกไปคุมเรือเอง โดยมาก มักจะประสบกับการขาดทุน เพราะควบคุมได้ไม่ทั่วถึง หรือถ้าจะมีกำไรก็มีกำไรไม่มาก

ปัจจุบันเครื่องมืออวนค่าและอวนลากแผ่นตะเข้เป็นที่นิยมมากอย่างแพร่หลายสำหรับเรือลากแผ่นตะเข้ - ใหญ่ ๆ ก็มักจะออกทะเลไกล ๆ อาจจะไปลากแถวเขมร เวียดนาม หรืออาจจะลากถึงมาเลเซีย สิงคโปร์ อ้อมไปลากทางฝั่งตะวันตกจนถึงบังคลา - เทศก็มีหลายลำ ซึ่งจะใช้เวลาทำการประมงครั้งหนึ่ง ๆ ประมาณ ๒๐ วัน ซึ่งเที่ยวหนึ่งจะจับสัตว์น้ำได้หลายแสนบาท แต่เรืออวนลากแผ่นตะเข้บางลำก็ลากในเขตประเทศไทยไกล ๆ เพราะไม่อยากจะเสี่ยงต่อการโดนจับ เนื่องจากไปล่าเขตแดนน่านน้ำของประเทศอื่นเขา ก็อาจจะไครายไคน้อยกว่า ก็แล้วแต่เจ้าของเรือจะกล้าเสี่ยงแค่ไหน

อย่างไรก็ตาม ฐานะทางเศรษฐกิจของชาวประมงโดยทั่วไปนับว่าอยู่ในขั้นปานกลาง พอมีพอกิน มีเงินใช้จ่ายได้อย่างคล่องมือ อาชีพประมงยังเป็นอาชีพที่ควรแก่การลงทุนอย่างมากอาชีพหนึ่งที่เดียว และมีผู้สนใจที่จะทำกันมาก

ภาวะตลาด และราคาสินค้า ตลอดจนช่องทางในการจำหน่าย

ตั้งไคกล่าวแล้ววา ชาวประมงส่วนมากมักจะมีเจ้าของแพ ปลา ซึ่งมีประมาณ

๑๕ ราย เป็นนายทุนอยู่ และถือปฏิบัติกันเป็นประเพณีว่า ชาวประมงมาเอาเงินของ
เจ้าของแพปลา รายใดไปแล้ว ก็จะต้องนำปลาที่จับได้มาขายให้แก่เจ้าของแพปลา
นั้น เพื่อที่เจ้าของปลาจะได้นำปลาไปขายให้แก่พ่อค้าแม่ค้า ซึ่งมารับซื้ออีกทอดหนึ่งโดย
วิธีประมุล ซึ่งชาวประมงเรียกกันว่า "เป็ย"

ตลาดปลาหรือท่าขึ้นปลาในจังหวัดสมุทรสาคร มีอยู่ด้วยกัน ๓ ท่า คือ

๑. ท่าขององค์การสะพานปลา

ซึ่งเรือขนาดตั้งแต่ ๑๘ เมตร ขึ้นไปจะเข้าจอดเทียบท่านี้เพื่อขึ้นปลา ท่า
ขึ้นปลานี้เป็นท่าที่ใหญ่ที่สุดใน จ.สมุทรสาคร ซึ่งเรือขนาดใหญ่ดังกล่าวจะเข้าจอด
เทียบท่าได้วันละ ๑๒ ลำ ดังที่กล่าวแล้วว่า เรือที่เข้าจอดท่านี้เป็นเรือขนาดใหญ่
ซึ่งเรือขนาดนี้จะต้องติดวิทยุรับส่งไว้ทุกลำ เรือเหล่านี้เมื่อประสงค์จะนำเรือเข้า
เทียบท่าเพื่อขึ้นปลาวินไหน จะต้องวิทยุมาบอกที่แพปลาล่วงหน้าประมาณ ๖ วัน เพื่อ
จองล๊อคที่จะเข้าจอดเทียบเรือซึ่งมีด้วยกัน ๑๒ ล๊อค เรือลำใดที่จองไม่ทันก็จะต้อง
คอยไปอีก ๑ วัน ซึ่งจะทำให้เสียค่าใช้จ่ายและเสียเวลามาก ดังนั้น เจ้าของเรือ
จะต้องกะเวลาที่ให้นำเรือประมงเข้าฝั่งไว้ และรับจองล๊อคจอดเรือดังกล่าวไว้ให้ได้
ท่าขึ้นปลาขององค์การสะพานปลาแห่งนี้จะเปิดตลาดปลาเริ่มขายกันตั้งแต่เช้าประมาณ
๘.๐๐ น. เรือไปจนกว่าจะขายหมด ราคาสัตว์น้ำในตอนเช้าจะสูงเพราะมีพ่อค้า
แม่ค้ามารับซื้อจากเจ้าของแพปลามาก ครั้นพอสายหน่อยตลาดก็อึมครึม ราคาปลาจะ
เริ่มลดลง บางทีอาจจะลดลงถึง ๕๐ % ของราคาในตอนเช้า ดังนั้น ราคาสัตว์น้ำ
ในตลาดวันหนึ่ง ๆ จึงไม่แน่นอน ขึ้น ๆ ลง ๆ อยู่เสมอ ขึ้นอยู่กับความต้องการของ
ตลาด

๒. ท่าของเทศบาล อ.เมือง จ.สมุทรสาคร ซึ่งเป็นท่าขนาดกลาง

เรือประมงขนาดกลางประมาณ ๑๔ - ๑๘ เมตร จะนำเรือมาจอดเทียบที่
ท่านี้เมื่อขึ้นปลา ท่าขึ้นปลาแห่งนี้จะเปิดการจำหน่ายในเวลา ๑๓.๓๐ น. ตรงทุกวัน
และจะใช้เวลาซื้อขายกันนานประมาณ ๑ ชั่วโมง ก็เสร็จ เรือลำหนึ่ง ๆ จะขาย
สัตว์น้ำได้ประมาณล่ำละ ๑๒,๐๐๐ บาท ก่อนจะถึงเวลา ๑๓.๓๐ น. เรือที่มาจอด

เทียบท่าจะทะยอยกันมาจอดเทียบท่าจนเต็มและเตรียมพร้อมที่จะนำปลาขึ้น ท่านัก
 ต้องมีการจองลอคที่จะจอดเรือเพื่อขึ้นปลา เช่นเดียวกับท่าขององค์การสะพานปลา
 ครั้นถึงเวลา ๑๓.๓๐ น. ตรง เสียงกริ่งจะดังขึ้น ชาวประมงจะเริ่มนำสัตว์น้ำที่
 จับได้ขึ้นจากเรือโดยเรือแต่ละลำจะมีสะพานทอดระหว่างเรือกับแพปลา แล้วจะนำ
 สัตว์น้ำใส่ลังและหัวส่งลงมาจากเรือตามสะพานนั้น ท่าเรือนี้จะคึกคักมากในเวลา
 ที่มีการซื้อขายกัน และเมื่อการซื้อขายเสร็จสิ้นแล้ว ก็จะเงียบมากเหมือนเป็นศาลา
 ท่าน้ำธรรมดา

๓. ท่าของเทศบาล ซึ่งเป็นท่าเรือสำหรับเรือประมงขนาดเล็ก

เรือทำการประมงที่นำปลามาขึ้นท่าน้ำ มักใช้เครื่องมือหลาย ๆ ชนิด เช่น
 โป๊ะ โพงพาง อวนรุน อวนลอยต่าง ๆ อวนลากแผ่นตะเข้ขนาดเล็ก ฯลฯ ท่าน้ำ
 โดยปกติจะมีการซื้อขายกันทั้งวัน แต่จะมีการซื้อขายคึกคักกันในช่วงเช้าประมาณ
 ๖.๐๐ - ๘.๐๐ น. และในช่วงบ่ายประมาณ ๑๖.๐๐ - ๑๘.๐๐ น. ส่วนมากปลา
 ที่ขึ้นท่าน้ำมักจะเป็นปลาทุ ปลาตัง ปลาโอ ปลาอินทรี ฯลฯ ปลาที่นำมาขึ้นที่ท่าน้ำจะ
 สดมาก เพราะออกจับปลาในวันเดียว อาจจะไปเช้าเย็นกลับ หรือแล้วแต่ช่วงเวลา
 นำขึ้นลงในแต่ละวัน ปลาที่จับมาได้ส่วนมากไม่ตองแช่น้ำแข็ง เป็นปลาที่สดมาก จึงมี
 รสอร่อย ชาวบ้านมักจะเรียกปลาประเภทนี้ว่า ปลาบ้าน การซื้อขายจะมีอยู่ตลอดเวลา
 แล้วแต่ว่าเรือประมงจะเข้าในเวลาใด บางวันเรือประมงบางลำอาจจะเข้าถึง
 ๒ - ๓ ครั้ง เพื่อขึ้นปลา เช่น เรือโป๊ะ และโพงพาง เป็นต้น

เมื่อเรือประมงจอดเทียบ-ท่าแต่ละท่าแล้ว ก็จะทอดสะพานจากเรือมาที่
 ท่าปลาเพื่อคอยเวลาขึ้นปลา ครั้นได้เวลาซื้อขาย ชาวประมงก็จะส่งลังและหัวใส่
 ปลาลงมาตามสะพานที่ทอดเอาไว้ เจ้าของแพปลาและชาวประมงจะช่วยกันนำสัตว์
 น้ำแต่ละชนิดขึ้นชั่ง โดยมีคนคอยชั่งจำนวนเอาไว้ด้วยชั่ง ๆ ส่วนราคาของสัตว์น้ำนั้น
 เจ้าของแพปลาจะเป็นผู้เสนอให้ชาวประมงตามราคาตลาดในขณะนั้น เมื่อชั่งเสร็จ
 เรียบร้อยแล้ว เจ้าของแพปลาก็จะออกบิลให้เจ้าของเรือนำไปขึ้นเป็นเงินสดได้ทันที
 ที่ต้องการ ส่วนเจ้าของแพปลาที่รับซื้อจากชาวประมงก็จะนำไปขายต่อให้พ่อค้าแม่ค้า
 ในตลาด ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นขาประจำของคนในขณะนั้นทันที การขายสัตว์น้ำให้แก่

พอกาแม่คาคอกนี้ จะขายโดยวิธีประมูลหรือที่ชาวบ้านเรียกว่าเปีย พอกาและแมคกา จะรูดราคาในตลาดได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ราคาที่ประมูลจึงไม่แตกต่างกันมากนัก การขายให้พอกาแม่คาคอกนี้จะขายในเวลาที่เขาปลาดังจากเรือเลยที่เดียว แต่การขายจะขายเป็นเงินเชื่อโดยมีระยะเวลาให้เครดิต ๑ สัปดาห์ เจ้าของแพปลาจะไปเก็บเงินจากพอกาแม่คาคอกในอีกอาทิตย์หนึ่งถัดไป ทั้งนี้ เพื่อให้พอกานำสัตว์นำไปขายเป็นเงินเสียก่อน ซึ่งการทำเช่นนี้ย่อมหมายความว่า ต้องอาศัยความซื่อสัตย์และความรู้จักมักคุ้นกันเป็นอย่างดีระหว่างพอกาแม่คาคอกกับเจ้าของแพปลา และเจ้าของแพปลากับชาวประมง เพราะเป็นการให้เครดิตกันโดยไม่มีอะไรเป็นหลักประกัน จะเห็นได้ว่า เจ้าของแพปลาจะต้องมีเงินสดอยู่ในมือสำรองไว้เป็นจำนวนมาก ยิ่งถ้าเป็นคนกลางขายสัตว์นำให้เรือประมงมากล้าเท่าใด ก็ยิ่งต้องมีเงินสดมากขึ้นเป็นสัดส่วนเท่านั้น กว่า จะเก็บเงินพอกาแม่คาคอกก็ต่อใช้เวลาจนถึง ๑ สัปดาห์ การจ่ายเงินชำระค่าสัตว์นำที่ทำการซื้อขายกันโดยมากมักจะจ่ายเป็นเช็ค ธนาคารพาณิชย์มีอยู่หลายแห่ง และค้ำเช็คก็มีอยู่เป็นประจำ เนื่องจากบางครั้งผู้ส่งจ่ายเช็คหมุนเงินมาหาธนาคารไม่ทัน แต่ก็ไม่ปัญหาอะไรมากนัก

พอกาและแมคกาที่มารับซื้อปลาจากเจ้าของแพปลานั้นมาจากหลายท้องถิ่นด้วยกัน เช่น กรุงเทพฯ นครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา บุรีรัมย์ นครราชสีมา ฯลฯ วันหนึ่ง ๆ ถูกลดแล้วไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ ราย ดังนั้น ตลาดปลาที่ จ.สมุทรสาคร จึงคึกคักมากกว่าแห่งใด ๆ ในประเทศไทย ทั้งนี้ เพราะเป็นแหล่งที่มีการทำประมงมากที่สุดในประเทศไทย มีเรือประมงจากแหล่งต่าง ๆ นำเรือมาขึ้นปลาที่ยังทำปลาที่มหาชัยเป็นจำนวนมาก พอกาแม่คาก็มารจากหลาย ๆ ท้องที่ ดังนั้น อาชีพประมงจึงเป็นอาชีพที่ขึ้นหน้าขึ้นตาที่สุดในมหาชัย

สำหรับราคาสัตว์นำในตลาดนั้น ไม่นานอน ขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาดในแต่ละวันในเวลาทำการซื้อขายกันมากเป็นตอนเช้า ราคาสัตว์นำจะสูง แต่พอสายหน่อย ตลาดปลาเริ่มจะวายและอึมครึม ราคาสัตว์นำจะเริ่มลดลง และจะลดลงไปเรื่อย ๆ บางครั้งอาจจะลดลงไปถึง ๕๐ % ซึ่งชาวประมงก็จำเป็นต้องขาย เพราะถ้าไม่ขาย จอดเรือประมงคอยไปอีก ๑ วัน ก็ยิ่งจะทำให้เสียเวลาและเสียค่าใช้จ่าย

มากไม่คุ้มกัน ชาวประมงอาจจะเสียเปรียบเจ้าของแพปลาอยู่สักหน่อยในแง่ที่ว่า ชาวประมงส่วนมากมักจะไมคอยทราบราคาสัตว์น้ำในตลาดในแต่ละวันได้วาขึ้นลง เท่าใด บางครั้งเมื่อราคาปลาในตลาดขึ้นแล้ว เจ้าของแพปลาอาจจะยังไม่ยอมขึ้น ให้ ซึ่งเจ้าของเรือบางครั้งก็ไม่ทราบ ครั้นเมื่อราคาในตลาดลดลง ราคาที่เจ้าของแพปลาเสนอให้ชาวประมงก็จะลดตามด้วยทันที ซึ่งในข้อนี้ชาวประมงมักจะเสียเปรียบ เพราะไม่สามารถจะทราบภาวะตลาดและราคาตลาดได้เท่าเจ้าของแพปลา

นอกจากนี้ราคาปลาบางชนิด ได้แก่ ปลาเบ็ด ก็อาจจะถูกกดจากผู้รับซื้อได้ เช่น เจ้าของโรงงานปลาป่น รวมทั้งก้นกรราคาปลาเบ็ด เป็นต้น ซึ่งชาวประมง ก็จำเป็นต้องขาย เพราะถ้าไม่ขายให้ก็ไม่ทราบว่าจะไปขายให้ใคร นอกจากนี้จะมี ผู้เอารถ - มารับซื้อไปเลี้ยงสัตว์น้ำจืดก็จะไครราคาสูงหน่อย ซึ่งจะต้องมีขาประจำ กันเป็นส่วนตัว

ตารางที่ ๔๔ ตารางแสดงสถิติราคาสัตว์น้ำสดชนิดสำคัญขององค์การสะพานปลากรุงเทพฯ ปี ๒๕๑๖ - ๒๕๑๗

บาท/ก.ก.

รายการ	๒๕๑๖			๒๕๑๗		
	ต่ำ(Min)	สูง(Max)	ฐานนิยม (Mode)	ต่ำ(Min)	สูง(Max)	ฐานนิยม (Mode)
ปลาหู						
ขนาดใหญ่	๓.๐๐	๑๓.๐๐	๙.๐๐	๕.๐๐	๒๐.๕๐	๑๕.๐๐
ขนาดกลาง	๒.๐๐	๑๑.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๑๔.๐๐	๘.๐๐
ขนาดเล็ก	๑.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๑๐.๐๐	๔.๐๐
ปลาดัง	๑.๕๐	๗.๕๐	๔.๕๐	๒.๐๐	๑๒.๕๐	๙.๐๐
ปลาอินทรี	๔.๐๐	๒๑.๐๐	๑๔.๐๐	๖.๐๐	๒๖.๐๐	๑๗.๐๐
ปลาโอ	๑.๐๐	๘.๐๐	๔.๐๐	๒.๐๐	๙.๐๐	๕.๐๐
ปลาสีกุน	๑.๕๐	๙.๐๐	๕.๐๐	๓.๐๐	๑๔.๐๐	๑๐.๐๐
ปลาหางแข็ง	๑.๕๐	๔.๒๕	๓.๐๐	๒.๐๐	๗.๐๐	๔.๐๐
ปลาใบขนุน	๖.๐๐	๔๐.๐๐	๑๘.๐๐	๕.๐๐	๔๕.๐๐	๑๘.๐๐

รายการ	๒๕๑๖			๒๕๑๗		
	ค่า (Min)	สูง (Max)	ฐานนิยม (Mode)	ค่า (Min)	สูง (Max)	ฐานนิยม (Mode)
ปลาตาบดขาว	๒.๐๐	๑๔.๐๐	๕.๐๐	๒.๕๐	๒๕.๐๐	๘.๐๐
ปลาตาบเงิน	๑.๐๐	๗.๐๐	๓.๕๐	๑.๐๐	๘.๐๐	๕.๐๐
ปลาน้ำดอกไม้	๑.๕๐	๑๓.๐๐	๗.๐๐	๒.๕๐	๑๕.๐๐	๘.๐๐
ปลาหางเหลือง	๓.๕๐	๒๕.๕๐	๑๐.๐๐	๕.๐๐	๓๕.๐๐	๑๔.๐๐
ปลาจะละเม็ดขาว	๘.๐๐	๘๐.๐๐	๔๐.๐๐	๑๐.๐๐	๘๐.๐๐	๔๐.๐๐
ปลาจะละเม็ดดำ	๕.๐๐	๒๐.๐๐	๑๒.๐๐	๗.๐๐	๒๒.๐๐	๑๕.๐๐
ปลากะพงขาว	๘.๐๐	๒๘.๐๐	๒๐.๐๐	๑๒.๐๐	๓๘.๐๐	๓๐.๐๐
ปลากะพงแดง	๖.๐๐	๒๐.๐๐	๑๒.๐๐	๖.๐๐	๒๒.๐๐	๑๕.๐๐
ปลาทูรายแดง	๑.๐๐	๗.๐๐	๓.๕๐	๑.๐๐	๑๓.๐๐	๕.๐๐
ปลาทูรายขาว	๐.๖๐	๒.๒๕	๑.๕๐	๑.๐๐	๓.๒๕	๒.๕๐
ปลาปากคม	๐.๖๐	๔.๐๐	๒.๕๐	๑.๒๕	๖.๒๕	๔.๕๐
ปลาวัว	๐.๕๐	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๖.๐๐	๓.๐๐
ปลากุเร	๖.๐๐	๒๖.๐๐	๑๕.๐๐	๘.๐๐	๓๖.๐๐	๒๐.๐๐
ปลาช่อนทะเล	๑.๒๕	๘.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๑๐.๐๐	๖.๐๐
ปลาตะคอง	๕.๐๐	๑๐.๐๐	๗.๐๐	๕.๐๐	๑๕.๐๐	๘.๐๐
ปลาเมียน	๔.๐๐	๒๒.๐๐	๑๓.๐๐	๖.๐๐	๒๖.๐๐	๑๗.๐๐
ปลาไหลทะเล	๑.๕๐	๖.๐๐	๕.๐๐	๒.๐๐	๗.๐๐	๖.๐๐
ปลากะเบน	๐.๘๐	๓.๕๐	๑.๓๐	๑.๐๐	๖.๐๐	๓.๐๐
ปลากกทะเล	๑.๑๐	๖.๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๘.๐๐	๕.๐๐
ปลาชุก	๑.๒๕	๑๓.๐๐	๕.๐๐	๑.๗๕	๑๔.๐๐	๖.๐๐
ปลาดลาม	๑.๐๐	๗.๐๐	๒.๕๐	๑.๕๐	๘.๐๐	๔.๐๐
ปลาแดง	๓.๕๐	๑๒.๐๐	๘.๐๐	๔.๐๐	๑๖.๐๐	๘.๐๐

รายการ	๒๕๑๖			๒๕๑๗		
	ต่ำ (Min)	สูง (Max)	ฐานนิยม (Mode)	ต่ำ (Min)	สูง (Max)	ฐานนิยม (Mode)
ปลาตะไกรง	๓.๐๐	๘.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๘.๐๐	๖.๐๐
ปลาคาโท	๐.๖๐	๓.๕๐	๒.๐๐	๑.๑๐	๖.๐๐	๒.๒๕
ปลาลิ้นหมา	๑.๒๕	๑๑.๐๐	๔.๐๐	๑.๐๐	๑๖.๐๐	๖.๐๐
ปลาตีนทอง	๑.๐๐	๖.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๗.๐๐	๒.๐๐
ปลาสร้อยนกเขา	๒.๐๐	๘.๐๐	๗.๐๐	๓.๐๐	๑๓.๐๐	๘.๐๐
ปลาหนวดญาติ	๓.๐๐	๗.๐๐	๕.๐๐	๔.๐๐	๗.๐๐	๖.๐๐
ปลาหมอตะเล	๕.๐๐	๓๐.๐๐	๑๔.๐๐	๖.๐๐	๔๕.๐๐	๑๕.๐๐
ปลาหมึก	๑.๕๐	๑๘.๐๐	๘.๐๐	๑.๕๐	๑๗.๐๐	๘.๐๐
กุ้ง	๖.๐๐	๓๒.๐๐	๒๘.๐๐	๘.๐๐	๓๒.๐๐	๒๘.๐๐
ปูทะเล	๔.๕๐	๒๒.๐๐	๑๔.๐๐	๕.๐๐	๒๔.๐๐	๑๐.๐๐
ปูม้า	๑.๕๐	๗.๐๐	๓.๕๐	๑.๒๕	๗.๐๐	๕.๐๐
กุ้ง ขนาดใหญ่	๑๖.๐๐	๗๓.๐๐	๕๕.๐๐	๒๓.๐๐	๗๒.๐๐	๕๐.๐๐
ขนาดกลาง	๑๒.๐๐	๕๐.๐๐	๓๔.๐๐	๑๓.๐๐	๕๐.๐๐	๓๓.๐๐
ขนาดเล็ก	๕.๐๐	๓๐.๐๐	๑๘.๐๐	๖.๐๐	๓๐.๐๐	๑๘.๐๐
หอยแครง	๐.๖๐	๓.๕๐	๒.๐๐	๐.๕๐	๓.๐๐	๒.๐๐
หอยกะพง	๐.๘๐	๒.๐๐	๑.๕๐	๑.๐๐	๓.๕๐	๒.๕๐
หอยจระเข้	๑.๐๐	๔.๐๐	๑.๘๐	๐.๗๕	๔.๐๐	๓.๐๐
ราคาปลาทะเลสด		๔.๘๕			๕.๗๔	

ที่มา : สถิติการประมงขององค์การสะพานปลา ๒๕๑๗ องค์การสะพานปลา
กรุงเทพฯ ฯ

ตารางที่ ๔๕ ตารางแสดงสถิติของสัตว์นำ ณ สะพานปลาสมุทรสาคร ปี ๒๕๑๗ ขององค์การสะพานปลา

๑๓๑

124

รายการ	ปริมาณปลาทะเล (ก.ก.)									มูลค่า (บาท)	หมายเหตุ
	ปลาหู - ลัง	ปลาเลย	กึ่ง	กุ้ง	ปู	หอย	ปลาเบ็ด	ปลา แปรรูป	รวม		
มกราคม	๑๔๓,๓๐๑	๓,๘๓๓,๑๐๔	๒๖,๘๒๓	๑๓,๔๐๖	๑๘,๖๔๓	-	๒,๖๔๐,๕๐๑	-	๖,๖๘๘,๒๗๓	๓๘,๒๘๐,๓๓๒	๑. พอลคาและแพปลา
กุมภาพันธ์	๒๓๕,๕๐๖	๔,๔๘๘,๒๐๘	๒๘,๘๘๓	๑๓,๕๓๐	๑๘,๔๑๒	-	๒,๒๖๘,๕๐๐	-	๗,๐๖๓,๑๓๘	๔๔,๒๑๕,๘๔๓	๑.๑ จำนวนผู้ขอปลาเฉลี่ยวัน
มีนาคม	๒๖๓,๒๓๕	๔,๐๘๓,๐๑๒	๓๑,๑๓๓	๑๓,๘๘๒	๑๖,๒๕๐	-	๒,๐๓๑,๐๐๐	-	๖,๔๔๘,๕๓๖	๔๐,๖๓๖,๘๘๖	๑๘๘ ราย
เมษายน	๘๓,๖๕๘	๔,๘๘๓,๒๓๘	๓๓,๕๐๑	๒๘,๕๑๖	๒๐,๑๘๘	-	๑,๓๘๑,๕๐๐	-	๖,๘๖๕,๖๑๔	๔๓,๓๓๖,๘๘๘	๑.๒ จำนวนแพปลาเฉลี่ยวัน
พฤษภาคม	๘๒,๐๓๒	๕,๕๖๓,๘๐๘	๓๔,๒๑๘	๑๘,๘๕๓	๑๘,๘๘๖	-	๓,๒๒๒,๐๐๐	-	๘,๘๘๔,๘๘๘	๕๓,๓๒๓,๘๑๘	๓ ราย
มิถุนายน	๓๖,๐๕๓	๕,๒๓๓,๐๑๖	๓๒,๕๘๘	๑๖,๔๘๓	๒๖,๔๑๘	-	๓,๓๖๖,๕๐๐	-	๘,๑๘๕,๐๒๘	๕๑,๓๒๘,๖๖๘	๒. ราคาสัตว์นำโดยเฉลี่ยใน
กรกฎาคม	๘๑,๘๘๓	๕,๓๘๘,๔๐๘	๒๓,๐๑๘	๑๓,๕๒๕	๒๐,๕๔๘	-	๔,๑๘๓,๕๐๐	-	๘,๖๘๘,๑๓๕	๕๒,๑๓๐,๒๕๒	รวมปี
สิงหาคม	๓๔,๒๘๖	๕,๖๑๓,๒๑๘	๓๒,๘๓๘	๑๓,๕๒๘	๑๐,๘๑๘	-	๓,๖๘๓,๐๐๐	-	๘,๕๕๔,๓๓๑	๕๓,๘๖๒,๖๑๑	๒.๑ ปลาหู-ลัง กก.ละ ๘.๑๐
กันยายน	๖๖,๓๑๘	๕,๓๐๕,๖๖๕	๓๓,๑๓๐	๑๓,๘๘๓	๑๘,๘๘๐	-	๒,๘๘๘,๕๐๐	-	๘,๖๘๕,๓๖๖	๕๓,๖๓๓,๘๘๘	๒.๒ ปลาเลย " ๘.๖๖
ตุลาคม	๓๓,๘๘๘	๕,๖๐๕,๓๐๒	๓๐,๓๘๘	๒๑,๑๒๖	๒๐,๒๘๐	-	๒,๘๘๓,๕๐๐	-	๘,๖๖๖,๘๐๕	๕๓,๒๒๕,๑๒๐	๒.๓ กุ้ง " ๒๘.๑๕
พฤศจิกายน	๖๓,๕๒๖	๕,๘๓๘,๖๔๐	๒๘,๓๐๘	๑๖,๐๒๐	๑๘,๓๕๘	-	๒,๓๓๓,๘๐๐	-	๘,๓๕๐,๖๖๓	๕๔,๘๘๓,๕๐๓	๒.๔ กุ้ง " ๕๒.๐๘
ธันวาคม	๓๔,๐๒๐	๖,๑๘๓,๓๘๐	๓๓,๘๐๓	๒๐,๔๕๘	๑๘,๓๕๕	-	๒,๓๐๐,๘๐๐	-	๘,๘๘๖,๓๖๖	๕๓,๖๒๔,๓๖๘	๒.๕ ปู " ๘.๘๐
รวม	๑,๓๔๐,๑๑๔	๖๒,๕๖๘,๕๕๓	๓๓๔,๖๔๘	๒๑๑,๓๘๘	๒๓๘,๘๕๕	-	๓๔,๓๘๕,๒๐๐	-	๘๘,๕๒๐,๒๘๘	๖๐๐,๘๑๓,๓๔๘	๒.๖ หอย " -
เฉลี่ยต่อเดือน	๑๑๑,๖๗๖	๕,๒๑๔,๑๓๓	๓๑,๒๒๐	๑๗,๖๘๘	๑๙,๘๑๒	-	๒,๘๘๘,๓๖๓	-	๘,๒๑๓,๓๕๓	๕๐,๐๖๘,๑๑๑	๒.๗ ปลาเบ็ด " ๑.๑๕
เฉลี่ยต่อวัน	๓,๖๗๒	๑๗๑,๒๒๔	๑,๐๒๖	๕๘๐	๖๕๕	-	๘๕,๓๐๑	-	๒๗๒,๖๕๘	๑,๖๖๖,๐๓๕	๒.๘ ปลาแปรรูป " -
%	๑.๔ %	๖๒.๘ %	๐.๔ %	๐.๒ %	๐.๒ %	-	๓๘.๘%	-	๑๐๐.๐%	-	๓. จำนวนเรือประมงเข้าเทียบ

ที่มา : แผนสถิติ กองสะพานปลา องค์การสะพานปลากรุงเทพฯ ๘ มีนาคม ๒๕๑๘

ปัญหาต่าง ๆ ของชาวประมง

ไม่ว่าการดำเนินธุรกิจประเภทใดก็ตาม ต่างก็ต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ อยู่เสมอ การทำธุรกิจประมงทะเลก็เช่นกัน ปัญหาต่าง ๆ ที่ชาวประมงในเขตมหาชัย ประสบ ซึ่งรวบรวมได้จากการสอบถามจากชาวประมง และประมงอำเภอ เมือง จ.สมุทรสาคร พอสรุปได้ดังนี้ .-

๑. ปัญหาทางคานตลาดและราคาสัตว์น้ำ ทางราชการไม่สามารถจะประกันราคาปลาได้ แลวแต่ความต้องการของตลาด บางวันตลาดต้องการมาก ราคาปลาก็จะสูง แต่พอตลาดอิ่มตัวราคาปลาก็จะลดลงอย่างฮวบฮาบทันที ในวันเดียวกัน ราคาปลาอาจจะขึ้นลงแตกต่างกันมาก ซึ่งในเรื่องนี้ทางราชการไม่สามารถจะประกันราคาได้ เนื่องจากทางราชการไม่มีงบประมาณพอ และไม่มีอิทธิพลต่อพ่อค้าแม่ค้า ชาวประมงก็ต้องจำใจขายในราคาที่ต่ำ ถ้าเรือประมงเข้าในช่วงที่ตลาดอิ่มตัวแล้ว เพราะถ้าชาวประมงประวิงเวลารอไว้อีกวันหนึ่งแล้ว จะทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายมาก ซึ่งไม่คุ้มกัน

ทางด้านเกี่ยวกับราคาปลาเบ็ด ซึ่งเป็นปลาที่มีคุณภาพต่ำ สำหรับนำไปทำปลาปนหรือเป็นอาหารสัตว์ พ่อค้าคนกลางอันได้แก่เจ้าของโรงงานปลาปน ซึ่งมีอยู่ ๔ โรงงาน รวมหัวกันตั้งเป็นสมาคม และพยายามที่จะกดราคาปลาเบ็ดจากชาวประมงมาก ซึ่งมักจะให้ราคาปลาเบ็ดประมาณถึงละ ๓๔ - ๓๗ บาท ถ้าชาวประมงคนใดสามารถขายให้กับผู้รับซื้อที่นำไปเลี้ยงปลา เช่น เลี้ยงปลาดุก ก็จะได้ราคาที่สูงขึ้น แต่ถ้ายขายให้โรงงานปลาปนแล้ว ราคาเท่าใดก็ต้องขาย เพราะไม่อย่างนั้นก็ไม่ผู้รับซื้อที่ไหนอีก

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่ามูลเหตุที่ทำให้ชาวประมงประสบกับการขาดทุน ก็คือ เป็นเพราะชาวประมงผลิตไม่สามารถจะตั้งราคาขายสัตว์น้ำของตนเองได้ พ่อค้าคนกลางเป็นผู้ตั้งราคาให้ตามความพอใจของตน ทั้งนี้ เนื่องจากว่าสัตว์น้ำเป็นสิ่งที่เน่าเสียง่าย เมื่อชาวประมงนำสัตว์น้ำมาจะถูกดราคาสักเพียงใดก็ต้องขาย ถ้าไม่ขายก็จะเน่าเสียหาย กลับขาดทุนมากขึ้นไปอีก แม้การขายทอดตลาดสัตว์น้ำที่สะพานปลา ถ้าวันใดมี

สีตัวนำส่งเขามาขายมากจนตลาด ราคาจะตกลงทันที ซึ่งอาจทำให้ชาวประมงถึง
ขาดทุน ถ้าวันไหนมีน้อย ก็ขายไคราคาคี แต่ก็ไคร่น้อย เพราะมีจำนวนน้อย

บางครั้งชาวประมงเล่าว่า ราคาสีตัวนำที่สะพานปลาตกมาก ขายได้ไม่คุ้ม
กับค่าน้ำแข็ง และค่าน้ำมัน ถ้าสามารถรู้ราคาปลาที่ตลาดล่วงหน้า เมื่อจับสีตัวนำ
ได้แล้วถ้าทิ้งลงทะเลไปเสียก็ขาดทุน เฉพาะค่าใช้จ่ายในการจับเท่านั้น ไม่ต้อง
ขาดทุนค่าน้ำมันและค่าน้ำแข็งเพิ่มขึ้นอีก

ราคาสีตัวนำที่สะพานปลาจะขึ้นหรือลงขึ้นอยู่กับปริมาณสีตัวนำเป็นสำคัญ
วันไหนมีมาก พ่อค้าคนกลางก็มักจะเล่นตัวรวมหัวกันเสนอราคาต่ำเกินสมควร แม้จะมี
ห้องเย็นหลายโรง ก็ช่วยอะไรชาวประมงไม่ได้ เพราะห้องเย็นก็ประสงค์จะซื้อ
ปลาราคาถูกเก็บไว้เก็บกำไรเหมือนกัน ชาวประมงจึงขาดหลักประกันและเสี่ยงต่อ
การขาดทุนอยู่มาก ฐานะของชาวประมงจึงค่อนข้างจะเสี่ยงภัยสูงและมีหนี้สินอยู่เสมอ
ซึ่งก็เป็นธรรมชาติของการดำเนินธุรกิจโดยทั่วไป ผลกำไรจากการประมงส่วนใหญ่
จึงตกอยู่กับพ่อค้าคนกลาง

ถ้าแก่สำคัญที่ทำให้ชาวประมงอยู่ในฐานะเยี่ยงเป็ดกับพ่อค้าคนกลางเป็นเพราะ
สีตัวนำที่ชาวประมงจับมาได้นั้นเป็นสินค้าเสียและเน่าไว้อย่างมาก จึงเป็นกองขายให้พ่อค้าเพราะ
ถ้าขายไม่ได้หรือพ่อค้าคนกลางไม่รับซื้อ สีตัวนำที่จับมาได้แล้ว ก็จะเกิดการขาดทุนอย่าง
มาก นอกจากสีตัวนำจะเป็นสินค้าประเภทเสี่ยงภัยแล้ว ก็เกิดการเบียดเบียนกับชาวประมง
แล้ว พ่อค้าคนกลางยังเป็นนายทุนของชาวประมงอีกด้วย ดังนั้นชาวประมงจึงต้องอยู่ใน
ภาวะจำยอม และตกกรรกาอาศัยกับพ่อค้าคนกลาง ถึงแม้ว่าชาวประมงจะรวมหัวกันไม่ยอมขาย
สีตัวนำในราคาต่ำ ก็ไม่สามารถจะทำได้ เพราะพ่อค้าคนกลางมีหลายรายจะเกิดกับชาวประมง
เอง

๒. ปัญหาทางค่าน้ำมัน ปัจจุบันทางราชการควบคุมให้จำหน่ายน้ำมัน
เชื้อเพลิงที่ใช้กับเรือประมงในราคาดิถรละ ๒.๓๖ บาท แต่มีชาวประมงบางคนต้อง
ซื้อในราคาที่สูงกว่าดิถรละ ๒.๓๖ บาท เพราะที่อยู่อาศัยไกลจากสถานที่ที่จำหน่าย
น้ำมันในราคาควบคุมของทางราชการ จึงต้องซื้อจากนายค้าอีกทอดหนึ่งในราคาที่
สูงกว่า ๒.๓๖ บาท นอกจากนี้ราคาน้ำมันยังมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้น ซึ่งถ้าราคาน้ำมัน

สูงขึ้นแล้ว ย่อมจะทำให้รายจ่ายในการทำประมงสูงขึ้นด้วยอย่างมาก เพราะน้ำมัน
เป็นปัจจัยสำคัญในการทำประมง

๓. ปัญหาเกี่ยวกับแรงงานที่ใช้ในการทำประมง เนื่องจากปัจจุบัน
มีเรือประมงค่อนข้างมาก ทำให้เกิดขาดแคลนแรงงานที่ใช้เป็นลูกเรือในการทำ
การประมง ดังนั้น จึงมีคนงานเดินทางจากที่ต่าง ๆ ส่วนมากมาจากทางภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น บุรีรัมย์ นครราชสีมา ฯลฯ มาทำงานเป็นลูกเรือที่
มหาชัยนี้มาก เนื่องจากท้องไร่แรงงานที่มาจากที่อื่นมาเป็นลูกเรือ ดังนั้น จึง
ไม่มีหลักประกันอะไร เพราะไม่ใช่คนมหาชัย ไม่มีใครรู้จักมาก่อน จึงเกิดปัญหา
ในเรื่องคนงานรับเงินล่วงหน้า แลวนั้นไปไม่มาทำงานอยู่เสมอ ปกติเจ้าของเรือ
จะจ่ายล่วงหน้าให้ลูกเรือก่อนคนละประมาณ ๓๐๐ บาท ซึ่งเรื่องนี้ชาวประมงได้
เสนอว่า ควรให้มีการวางคนงานนานสมาคมประมงโดยได้รับความเห็นชอบจาก
ประมงอำเภอ ซึ่งอาจจะเป็นทางหนึ่งที่พอจะช่วยให้ และในเรื่องนี้ประมงอำเภอ
ก็ได้รับไว้พิจารณาแล้ว

๔. ในเรื่องเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมที่ชาวประมงจ่ายให้แก่เจ้าของแพปลา
หรือที่เรียกว่า ค่าหยง ซึ่งจะเสียในอัตรา ๕ % ของรายได้ทั้งหมดที่ชาวประมงได้รับ
และถ้าใช้ถังและหัวโพงปลาของเจ้าของแพปลาก็ด้วยแล้ว จะต้องเสียเพิ่มอีก ๑ %
เป็น ๖ % ซึ่งนับว่าเป็นอัตราที่สูงมาก เมื่อคำนวณแล้วจะสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยของ
ธนาคารพาณิชย์ คือ ๑๕ % ต่อปี แต่ชาวประมงไม่สามารถจะเปลี่ยนแปลงอะไรได้
เพราะปฏิบัติกันมาเป็นประเพณี เมื่อชาวประมงขาดแคลนทุนหมุนเวียนเมื่อใด ก็มัก
จะไปเอาจากเจ้าของแพปลาเสมอ ซึ่งไม่จำเป็นต้องใช้หลักประกันแต่อย่างใด
ซึ่งในเรื่องนี้ทางราชการช่วยเหลือลำบาก เพราะการกู้เงินจากทางราชการต้องมี
หลักฐานต่าง ๆ มากมาย และวิธีการมาก ซึ่งจะไต่ถลาไปถึงในหัวข้อต่อไป ดังนั้น
ชาวประมงจึงต้องหาเงินทุนจากเจ้าของแพปลาเป็นประจำ และเมื่อเอาเงินมาแล้ว
ก็ต้องเอาสีควาน้ำที่จับมาได้ขายให้แก่เจ้าของแพปลา นั้น โดยเสียค่าหยง ๕ % เป็น
ประเพณีที่ทางราชการไม่สามารถจะแก้ไขให้ดีขึ้นได้ ส่วนเงินกู้ที่เป็นจำนวนเงินมาก
ได้แก่การกู้เงินไปต่อเรือประมง โดยปกติชาวประมงจะกู้จากธนาคารโดยเสียดอกเบี้ย

๑๕ % ต่อปี การกู้เงินจากธนาคารนี้ ชาวประมงจะเอาเรือของตนที่คือนั้นเป็นหลักประกันโดยธนาคารจะตีราคาเรือให้ เมื่อเริ่มต่อเรือก็จะเริ่มทำการกู้เงิน

๕. ปัญหาเรื่องน่านน้ำสากล ก็เป็นปัญหาใหญ่อีกปัญหาหนึ่ง ชาวประมงไม่สามารถจะยึดหลักอะไรได้เลย การขยายน่านน้ำของต่างประเทศก็เป็นการขยายโดยพลการ ไม่ได้มีการเจรจาตกลงกันอย่างเป็นทางการที่ทรงเกียรติว่า เมื่อชาวประมงไทยล่ำเซตแดนเข้าไปก็จะถูกจับทันที และทางฝ่ายเราก็ไม่สามารถจะโต้เถียงอะไรได้ ชาวประมงต้องระเหเรวอนไปลางถึงทางฝั่งตะวันตก ตั้งแต่แถบมาเลเซีย อินโดนีเซีย เรื่อยไปจนถึงหนานังคลา - เทศ ซึ่งจะใช้เวลาในการทำประมงเที่ยวหนึ่ง ๆ ประมาณ ๒๐ วัน ใช้เวลาเดินทางไปกลับประมาณ ๔ วัน ส่วนทางบ้านเวียตนามนั้น ไม่สามารถจะไปลางได้เลย เนื่องจากไม่มีความสัมพันธ์ทางการทูต และเวียตนามก็ถือโอกาสขยายน่านน้ำโดยพลการ

ส่วนน่านน้ำของประเทศไทยนั้นไม่ถูกเรือประมงต่างชาติล่ำเซตแดน เพราะน่านน้ำของเราแคบ และเครื่องมือในการทำประมงของชาวประมงต่างชาติก็มีประสิทธิภาพสู้ของไทยไม่ได้ จึงไม่มีปัญหาว่าเรือประมงต่างชาติจะมาล่ำเซตน่านน้ำของไทย

๖. ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องอุปกรณ์ประมง เช่น อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการทำเครื่องมืออวน มีแนวโน้มว่าจะมีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทุกเดือน ถึงได้กล่าวแล้วว่าราคาประมงจะกองมืออวนสำรองไว้ประมาณ ๒ - ๓ ปาก เพื่อใช้สับเปลี่ยนกันก็เมื่ออวนปากใดปากหนึ่งขาดและกองหมดหมด ซึ่งจะกองมืออยู่เสมอ การที่อวนนั้นแต่ละครั้ง อวนอาจจะเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งขาดได้ ทั้งนี้เรื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการประกอบอวนจึงมีความสำคัญมากและกองใจอยู่เป็นประจำ เมื่อเครื่องอุปกรณ์ดังกล่าวมีราคาสูงขึ้นทุก ๆ เดือน ย่อมทำให้รายจ่ายในการทำประมงของชาวประมงสงคามไปกวย

ความช่วยเหลือของทางราชการ

เนื่องจากอาชีพการประมง เป็นอาชีพสำคัญอาชีพหนึ่ง ซึ่งทางราชการได้ให้ความสนใจ และจัดหาทางที่จะส่งเสริมอาชีพประมงให้ก้าวหน้าตลอดไป ทั้งยังได้พยายามที่จะช่วยเหลือชาวประมงในคานต่าง ๆ เท่าที่จะช่วยได้ แต่อย่างไรก็ตาม การช่วยเหลือของทางราชการก็อาจจะมีอุปสรรคบางประการ

จากการสอบถามจากประมงอำเภอเมือง เกี่ยวกับความช่วยเหลือของทางราชการในคานการทำประมง พอสรุปใจความได้ดังนี้ .-

๑. การให้ความช่วยเหลือทางคานเงินทุน

เนื่องจากอาชีพประมงเป็นอาชีพที่ต้องใช้เงินลงทุนมาก โดยปกติเมื่อชาวประมงขาดแคลนเงินทุนที่จะใช้ขยายการค้าเนินงานหรือลงทุนเพิ่ม ก็มักจะไปกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์โดยเสียดอกเบี้ยในอัตรา ๑๕ % ต่อปี หรืออาจจะไปกู้ยืมจากเจ้าของแพปลา โดยจ่ายดอกเบี้ยในรูปของค่าธรรมเนียมในการขายปลาในอัตรา ๕ % ของรายได้ที่ได้รับจากการขายสัตว์น้ำที่จับได้ ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยที่สูง ดังนั้นทางราชการจึงได้ทำการช่วยเหลือโดยการให้เงินกู้แก่ชาวประมง แต่การกู้เงินจากทางราชการนั้น จะกู้ไครายละไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ในอัตราดอกเบี้ย ๘ % ต่อปี และการกู้เงินจากทางราชการนี้ชาวประมงจะต้องมีหลักทรัพย์มาค้ำประกัน หลักทรัพย์ที่จะค้ำประกันได้นี้ จะต้องเป็นอสังหาริมทรัพย์อันใดแก่ โฉนดที่ดิน, น.ส.๓ หรือ ตราจองที่ดิน เป็นต้น ซึ่งชาวประมงส่วนมากมักจะไม่

ชาวประมงผู้ใดที่ไม่มีหลักฐานดังกล่าวมาเป็นหลักฐานค้ำประกันการกู้เงินจากทางราชการ ก็อาจจะให้ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้รับรองให้ก็ได้ แต่ชาวประมงจะต้องเสียค่าธรรมเนียมให้ธนาคารในอัตรา ๕ % ต่อปี ดังนั้น ถ้าชาวประมงผู้ใดต้องการกู้เงินจากทางราชการโดยให้ธนาคารรับรองก็จะต้องเสียดอกเบี้ยให้ทางราชการในอัตรา ๘ % ต่อปี และเสียค่าธรรมเนียมให้ธนาคารในอัตรา ๕ % ต่อปี รวมเป็นดอกเบี้ยที่ชาวประมงต้องเสียทั้งสิ้น คือ ๑๓ % ต่อปี

สำหรับหักทรัพย์สินที่นำมาค้ำประกันการกู้เงินของทางราชการนั้น ทางราชการจะพิจารณาให้ในราคาปานกลาง วงเงินที่ทางราชการให้กู้จะไม่เกิน ๖๐ % ของราคาหักทรัพย์สินที่ทางราชการที่ราคาให้ เช่น ต้องการกู้เงินจากทางราชการ ๓๐๐,๐๐๐ บาท จะต้องมีหักทรัพย์สินมาค้ำประกัน ซึ่งทางราชการที่ราคาให้ในราคาปานกลางไม่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท จึงจะทำได้

เนื่องจากการกู้เงินจากทางราชการนั้น ต้องมีหักทรัพย์สินมาค้ำประกันดังกล่าว ซึ่งชาวประมงส่วนมากไม่ค่อยมี จึงไม่สามารถจะทำได้ เนื่องจากไม่มีหักทรัพย์สินมาค้ำประกัน จะทำได้เพียงไม่กี่รายเท่านั้น และนอกจากนี้การกู้เงินจากทางราชการยังมีระเบียบ กฎเกณฑ์ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการกู้เงินมากมาย กว่าจะอนุมัติให้กู้เงินได้เสียเวลาไม่น้อย ชาวประมงจึงไม่ค่อยสนใจเกี่ยวกับเงินของทางราชการมากนัก เพราะเวลาของชาวประมงมีค่ามาก ดังนั้น จึงยอมเสียดอกเบี้ยแพงหน่อย แต่สามารถได้เงินทุนมาอย่างรวดเร็ว และไม่ต้องมีวิธีการมากนัก โดยถกูเงินจากทางธนาคารพาณิชย์ หรือจากเจ้าของแพปลา ซึ่งไม่ต้องมีหลักประกันอะไร เพียงแต่ตกลงกันด้วยวาจา อาศัยความรู้จักคุ้นเคย และความซื่อสัตย์ซ่งกัน และกัน ดังนั้น ความช่วยเหลือของทางราชการในเรื่องเงินจึงไม่ค่อยได้มากนัก เพราะทางราชการไม่สามารถจะทำได้อย่างที่เจ้าของแพปลา จึงไม่สามารถที่จะตัดคนกลาง คือเจ้าของแพปลาได้

๒. ความช่วยเหลือของทางราชการเกี่ยวกับการหาลาดต่างประเทศให้

ในการหาลาดต่างประเทศ ทางราชการจะเป็นฝ่ายช่วยหาลาดให้เท่านั้น พ่อค้าคนกลางจะเป็นผู้ทำการติดต่อค้าขายเอง สำหรับลาดของผลิตภัณฑ์แปรรูป อันได้แก่ ปลาป่น ก็เช่นกัน ทางราชการก็ช่วยหาลาดต่างประเทศให้ โดยติดต่อขายไปยังประเทศญี่ปุ่น จีน สิงคโปร์ ซึ่งทางราชการสามารถติดต่อให้ขายได้ในราคาก็โลกรับละ ๕ บาท แต่พ่อค้าคนกลางทำเสียชื่อเสียง คือ ผสมพวกเปลือกหอย ลูปไป โม่รวมลงไป ทำให้คุณภาพของสินค้าต่ำลง ตอนหลังถูกแข่งขันจากประเทศเปรูทำให้ราคาปลาป่นไทยมีราคาตกลงเหลือเพียงก็โลกรับละ ๕.๕๐ - ๖.๐๐ บาท ซึ่งก็จะมีผลกับคนที่ชาวประมง การที่พ่อค้าไม่สามารถส่งออกขาย

ต่างประเทศไทย หรือราคาในตลาดต่างประเทศลดลง พ่อค้าก็จะไปกตราคาปลาที่
ซื้อจากชาวประมงอีกทอดหนึ่ง เพราะอย่างไรก็ตาม พ่อค้าคนกลางจะไม่ยอมขาดทุน
แน่ ๆ ซึ่งในเรื่องนี้ทางราชการก็ได้พยายามหาทางแก้ไข แต่ก็เป็นไปได้ยาก เพราะ
ทางราชการไม่สามารถดำเนินการค้าขายเองได้ เพียงแต่คอยควบคุมคุณภาพของสินค้า
ที่ส่งไปขายต่างประเทศ และหาตลาดให้ได้เท่านั้น

๓. ทางราชการพยายามหาทางแก้ปัญหาในเรื่องราคาปลาเบ็ด

เนื่องจากขณะนี้ไม่สามารถประกันราคาได้ พ่อค้าคนกลางรวมตัวกันกตราคา
จากชาวประมงได้ ราคาที่โรงงานปลาเบ็ดคิดให้กับชาวประมงนั้น เจ้าของโรงงานจะ
เอาค่างขายคิดหักกำไรที่ต้องการ และต้นทุนอื่น ๆ ไว้เรียบร้อยแล้ว จึง
จะเป็นต้นทุนในการซื้อปลาเบ็ดจากชาวประมง เพราะฉะนั้น จะเห็นว่า ไม่ว่าราคา
ปลาเบ็ดจะขึ้นหรือลงก็ตาม เจ้าของโรงงานจะไม่เคยขาดทุนเลย ผู้เดือดร้อนก็คือ
ชาวประมงนั่นเอง เพราะจะถูกกตราคาปลาเบ็ดให้ต่ำลง ซึ่งชาวประมงก็จำเป็นต้อง
ขาย ทางราชการไม่มีกฎหมายควบคุมในเรื่องนี้ ถ้าชาวประมงไม่พอใจ เจ้าของ
โรงงานอาจจะแกลงปิดโรงงานล่างเครื่องสัก ๓ - ๔ เครื่อง ชาวประมงก็จะประสบ
กับความลำบาก ดังนั้น ชีวิตของชาวประมงจึงเล็ดภัยสูง ต้องพึ่งพ่อค้าคนกลางอยู่
ตลอดเวลา ทั้งนี้ เพราะทางราชการยังควบคุมไม่ได้

แต่อย่างไรก็ตาม ทางราชการก็ได้พยายามหาทางช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา
เท่าที่จะทำได้ เพื่อพยุงฐานะของชาวประมงไทยให้สามารถดำเนินธุรกิจอยู่ได้เรื่อย ๆ
ไป

นอกจากนี้ทางราชการยังให้ความช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ อีก เช่น เป็นต้นว่า
การให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับมาตรการศุลกากรฯ เขา ใ้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี
และใ้รับการลดหย่อนในการเสียภาษีสำหรับ เครื่องอุปโภคประมงบางชนิดที่นำเขา
มาจากต่างประเทศ มีการผ่อนผัน อนุญาตใ้ใหญ่ประกอบอาชีพการประมงทะเลขอ
อนุญาตใ้ชนต่างชาติเป็นคนประจำเรือประมงใ้ฐานะครุหรือผู้ฝึก ในเรื่องความ
ปลอดภัย เช่น มรสุม หรือเครื่องยนต์เรือชำรุดเสียหาย เรือวิ่งไม่ได้ หรือมีอันตราย
อื่น ๆ ก็อาจจะวิหุติคคขอความช่วยเหลือจากทางราชการได้

นอกจากที่ได้อธิบายไปแล้ว ทางราชการอาจจะพิจารณาช่วยเหลือชาวประมง
ได้ในเรื่องต่อไปนี้ คือ

(๑) ดำเนินการฝึกอบรมชาวประมงให้รู้จักใช้เครื่องมือทันสมัยมีประสิทธิภาพ
ในการจับสัตว์น้ำ และมีความรู้ ความชำนาญในการเดินเรือที่ยั่งยืน

(๒) จัดระบบตลาดการค้า สิ้นค้าสัตว์น้ำขึ้นใหม่ เพื่อให้ชาวประมงได้รับ
ผลประโยชน์จากการลงแรงงานของตนเต็มเม็ดเต็มหน่วย ไม่เสียเปรียบคนกลางเกิน
สมควร จะช่วยให้ชาวประมงมีกำลังใจและกล่าลงทุนขยายกิจการของตนให้กว้างขวาง
ยิ่งขึ้น

(๓) ขยายตลาดสินค้าสัตว์น้ำให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยการสนับสนุนให้มีการ
ลงทุนในการจัดสร้างห้องเย็นทั้งในแหล่งใกล้ชายทะเลและทางภาคเหนือ ภาคตะวันออก
เฉียงเหนือ โดยทั่วถึง เพื่อที่จะจัดบริการในการขนส่งสัตว์น้ำไปป้อนห้องเย็นในแหล่ง
ต่าง ๆ โดยสม่ำเสมอ เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสบริโภคสัตว์น้ำทะเลสด ซึ่งมีคุณภาพดี
ในราคาพอสมควรตลอดปี

(๔) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงงานแปรรูปหรือประกอบผลิตภัณฑ์อาหาร
สัตว์ที่สามารถรักษาคุณภาพในแบบต่าง ๆ ให้แพร่หลายยิ่งขึ้น เช่น การชำแหละ
สัตว์น้ำและแช่เย็น การทำไส้กรอกปลา การทำสัตว์น้ำกระป๋อง โรงงานลูกชิ้นปลา
การทำอาหารปลาสำเร็จรูปแบบต่าง ๆ ฯลฯ เพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวก
ในการใช้บริโภคยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้สามารถจำหน่ายสัตว์น้ำได้มากขึ้น

(๕) พิจารณาปรับปรุงเส้นทางคมนาคมแหล่งสินค้าสัตว์น้ำจากหมู่บ้านชาว
ประมง หรือท่าเทียบเรือประมงไปสู่ตลาดได้โดยเร็วและสะดวกยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วย
ประหยัดในการขนส่งและเพื่อรักษาคุณภาพของสัตว์น้ำให้ถึงตลาดในขณะที่ยังสดเพื่อ
จำหน่ายได้ราคาดี และจะเป็นการลดต้นทุนการขนส่งให้น้อยลง

(๖) สนับสนุนและส่งเสริมให้สมาคมชาวประมงได้ดำเนินงานที่เป็นประโยชน์
แก่ชาวประมงยิ่งขึ้น เพราะการจัดสร้างสิ่งสาธารณูปโภคหรือช่วยเหลือชาวประมงนั้น
ถ้ามีสถาบันของชาวประมงเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงอยู่ด้วย ก็ย่อมจะมีทางสำเร็จลุล่วงไปได้โดย
เร็วและเป็นศูนย์รวมกำลังเป็นปากเป็นเสียง หรือตัวแทนของชาวประมงได้เป็นอย่างดี

และอาจจะช่วยเหลือแก้ไขได้ทันเหตุการณ์ โดยไม่ต้องเสียเวลาไปสอบถามชาวประมงแต่ละคน ทั้งจะเป็นการส่งเสริมความสามัคคีในหมู่ชาวประมง

ถ้าทางราชการสามารถดำเนินการส่งเสริมในกิจการดังกล่าวได้โดยลดยอมจะเป็นทางส่งเสริมอาชีพการประมงทะเลให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ฐานะความเป็นอยู่ของชาวประมงจะดีขึ้น มาตรฐานการครองชีพของชาวประมงจะสูงขึ้นด้วย

การคุ้มครองและสงวนพันธุ์สัตว์น้ำทะเลในเขตมหาชัย

เนื่องจากขณะนี้ในอ่าวมหาชัยมีเรือประมงขนาดเล็กหนาแน่นมาก จนกระทั่งทางราชการได้พยายามหาทางที่จะลดปริมาณเรือขนาดเล็กลง โดยหันไปสนับสนุนเรือประมงขนาดใหญ่แทน แต่ในขณะเดียวกันทางราชการก็ให้ความช่วยเหลือแก่เจ้าของเรือประมงขนาดเล็กให้หันไปประกอบการเพาะเลี้ยงทางชายฝั่งแทน และนอกจากยังมีเครื่องมือประมงบางประเภทที่ทำลายพันธุ์สัตว์น้ำ ซึ่งเครื่องมือประมงประเภทดังกล่าวทางราชการได้กำหนดไว้ และประเภทของสัตว์น้ำที่ห้ามจับ ได้แก่

- (๑) ห้ามมิให้ใช้เครื่องมืออวนรั้ง และเผือกรั้งทำการประมง เพราะเป็นเครื่องมือที่ทำลายพันธุ์สัตว์น้ำวัยอ่อนอย่างมาก
- (๒) ห้ามมิให้ทำการประมงปลาตุมหรือหม่นน้ำโดยเด็ดขาด แม้จะจับได้ก็ให้ปล่อยลงน้ำไปทันที
- (๓) ห้ามมิให้ใช้เครื่องมือลาก และอวนรุน ที่ใช้กับเรือประมงภายในเขตระยะ ๓,๐๐๐ เมตร นับจากขอบน้ำตื้นแนวชายฝั่ง เพื่อสงวนพันธุ์สัตว์น้ำในวัยอ่อนที่อาศัยตามชายฝั่งทะเล
- (๔) กำหนดฤดูปลาหมีไซ้และห้ามมิให้ใช้เครื่องมือบางชนิดจับปลาหมี และกำหนดขนาดตาของเครื่องมือบางชนิดในฤดูที่ปลาหมีขนาดเล็กไว้ ดังนี้

ฤดูปลาหมีไซ้ตั้งแต่ วันที่ ๑ มกราคม ถึง ๓๑ มีนาคม ทุกปี ห้ามโดยเด็ดขาดมิให้บุคคลใดทำการประมงจับปลาหมีในอ่าวไทยด้วยเครื่องมือประเภท อวนลอมจับมีสายมวน และอวนประเภทคึกคากทุกชนิด เช่น อวนคังเก อวนลาก อวนคิ้วหมึง อวนกำหรืออวนฉลอม อวนเฉ อวนซั้งหรืออวนด้อมซั้ง อวน

ลอยตะเกียง อวนตึก อวนชน อวนผ้าซีก และอวนลอย เป็นต้น เว้นไว้แต่
จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากกรมประมง โดยมีเงื่อนไขกำหนดให้ผู้รับอนุ
ญาตจกแจ้งข้อความ จำนวน ข้อมลสถิติ ลงในสมุดข้มจับปลาและปฏิบัติการ
ใดๆ ตามที่กำหนดไว้ในหนังสืออนุญาตดังกล่าวแล้ว

- (๕) ห้ามโดยเด็ดขาดมิให้บุคคลใดใช้เครื่องมือประ เภทลอมจับมีสายนาน ทำการ
จับปลาในอ่าวไทย ตั้งแต่ ๑๕ เมษายน ถึง ๑๔ กรกฎาคม ทุกปี
- (๖) ห้ามโดยเด็ดขาดมิให้บุคคลใดใช้เครื่องมืออวนประ เภทตึกตา ตั้งแต่ ๑๕
เมษายน ถึง ๑๔ กรกฎาคม ทุกปี เว้นแต่ได้รับอนุญาตในบางกรณี
- (๗) ห้ามใช้เครื่องมือครากที่ใช้กับเรือยนต์ทำการประมงหอยชนิดสองฝาใน
ท้องที่ จ. สมุทรสาครตามเขตที่ทางราชการได้กำหนดไว้